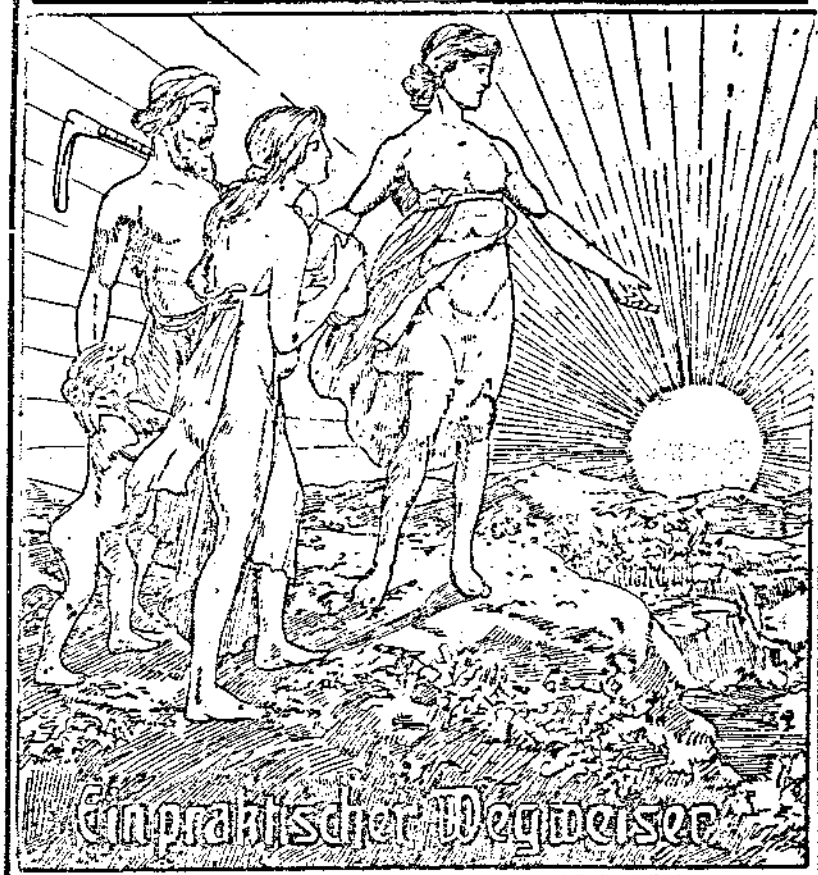

ПРИРОДЕНЪ ЛЪКАРЪ

Одобрено и препоръчано от Министерството на Народното Просвещение
съ охранно № 2633 от 23. I. 1929 г.

Редакторъ: Д-ръ Кирилъ Йордановъ

Народно питие — приятно и здравословно

е само **доброкачествената боза** опита го доказа, а науката потвърди. Но, не всеки продавач на боза, е майсторъ на истински здравата боза. Защото и бозаджилъка си иска своя майсторлукъ, а не всеки го притежава.

Варненци и гости на Варна,

Любители на хубавото, здравото и приятното. Не забравяйте, че има само една

ПЪРВА МОДЕРНА ДИПЛОМИРАНА БОЗАДЖИЙНИЦА

— **„ПЧЕЛА“** —

чийто дипломиранъ майсторъ е **Бай Стоянъ Алексиевъ** подъ чийто лично ръководство става приготвяването на неговата боза

На Мусалата, въ центъра на града, бозаджийница „Пчела“ е любимото съврталище на отбраната варненска публика и достъпната за широкитъ народни маси **боза**.

Хранителна, лъчевна и здрава напитка, това е прочутата боза на Бай Стоянъ Алексиевъ въ Варна, който първи въведе въ България модерното бозаджийство. **Мечниковъ** и др. доказаха отличното ѝ действие при кърмачкитъ, при туберкулозата и недохраненитъ. Съ специална кола въ **бутилки по домоветъ** на желаящитъ се доставя всъко време и всъко количество. Отминете кръчмитъ и отбийте се въ „Пчела“ за да уталожитъ жаждата си, да се нахранитъ и да окрепитъ силитъ си съ **отлична боза!**

ПРИРОДЕНЪ ЛЪКАРЪ

МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА ПРИРОДНО ЛЪКУВАНЕ,
ПРИРОДОСЪОБРАЗЕНЪ ЖИВОТЪ
И ЗДРАВНА ПРОСВѢТА.

Годишенъ абонаментъ 75 лева. За странство 100 лева.

Отдѣленъ брой 8 лева.

РЕДАКТОРЪ: Д-ръ КИРИЛЪ ЙОРДАНОВЪ, улица „Дебъръ“ № 10.

V.¹⁾

„Медицинската наука отъ гледна точка на природолѣчителитѣ“.

„Въ никой случай не вземайте лѣкарства. Всичкитѣ тѣ сж праздна работа. Само ще троватѣ съ тѣхъ организма си. Всички видове бани сж добри. Азъ съмъ първия пионеръ за природното лѣкуване. Но съмъ противъ Руне“.

Д-ръ Ив. Тодоровъ — на единъ нашъ боленъ пратенъ до него.

„Най-голѣмото прегрѣшение, което е извършилъ авторътъ къмъ болното човѣчество, е събрано въ тази глава на книгата му. Докато въ другитѣ дава сравнително безпристрастна преценка, тукъ той изопачава, заблуждава и умишлено смѣсва оформилото се въ отдѣленъ браншъ на медицинската наука природолѣчебно искусство съ бабишката. Съ това авторътъ умишлено и злонамѣрено казва на обществото, че „природно лѣкуване“ и „природолѣчителъ“ сж само неземежество и шарлатания, па били тѣ лѣкари и професори съ свѣтозна известность. Вѣжда недозѣрие, умраза къмъ природното лѣкуване, да отблъсне и накара да отвърнатъ погледъ страдашитѣ отъ най-новото въ лѣчебното искусство — физиотерапията (научното име на природното лѣкуване). Споредъ него сжществуватъ само природолѣчителни шарлатани, а никакви професорски и лѣкарски организации. За последнитѣ той, или наистина не е чувалъ (което би било жалко), или пъкъ умишлено премълчава. Така или иначе, съзнателно или несъзнателно, той скрива истината и заблуждава обществото. И ние сме длъжни да я кажемъ, а тя е:

Природно лѣкуване, природни лѣкари и природолѣчебни болници сж активъ на науката за физикалното лѣчебно искусство. Тѣ нѣматъ нищо общо съ на дълго и широко описванитѣ отъ Д-ръ Тодоровъ, народни лѣчители. Присницъ, Шротъ и др. сж дали на лѣчебното искусство наистина новооткрити фактори, които

¹⁾ Вижъ кн. 1, 2, 3, 4—5.

сж съ неуспорима научна стойностъ и практично значение. И ценейки тѣхнитѣ заслуги къмъ страдащото човѣчество, не-страдайки отъ болезнено професионално самолюбие, тѣзи медицински първенци, организирани, въ колосални свѣтовни организации, отдазатъ имъ заслужилото уважение, споменаватъ на често тѣхнитѣ имена и не се срамятъ отъ туй, че били прости. А тъкмо това не върши медицински школувания. Той пази титлата си, държи на името си, колкото и праздни да сж тѣ, и не дава да се докосватъ до напарфюмиранитѣ му тоалети, дрипавитѣ дрешки на основателитѣ на физиотерапията. Но ние знаемъ, че дѣлата на прекалено чувствителнитѣ, самолюбцитѣ, сж не винаги достатъчно чисти.

Каго представители на онази частъ отъ медицинската наука, която се нарича физиотерапия (природно лѣкуване), ние сме длъжни да защитимъ снѣзи покойници, които фактически сж основателитѣ на тази наука и чийто честъ е поруганъ.

... „Природолѣчителитѣ отричали училищната медицина и въ нея не намирали нищо полезно, нищо добро“ ... се казва въ книгата.

И ние осждаме всѣки, който би си позволилъ да отрече изишло една цѣла наука. Но искаме отъ противната страна да не смѣсва борбата съ известни дефекти съ нѣкакво отричане на науката. Това сж две различни неща. Но имали ли сж природолѣчителитѣ малко основание, да бждатъ недовѣрчиви къмъ така набедената наука. Тѣ нѣматъ право да отричатъ науката (чистата наука) но твърдимъ, че тѣхното обезверяване е отчасти основателно. За примѣри въ полза на това безверие, съветватъ читателитѣ да пръчатъ книгата на известния лѣкаръ Д-ръ Ервинъ Ликъ озаглавена „Чудото въ лѣчебното искусство“.

Въ тази книжка авторътъ твърди, че 50 на сто отъ обществото е напълно обезверено отъ медицинската наука. Съветвамъ сжщо да се прочете книгата „провалнето на медицинската наука“ отъ професоръ Динглеръ.

„Единъ голѣмъ професоръ обѣсняява спадането на коремнитѣ органи съ много тѣснитѣ коремни стени и препоръчва тѣхното разширяване чрезъ операция. Другъ, още по-голѣмъ професоръ, си го обѣсняява съ много широкитѣ коремни стени и препоръчва тѣхното стесняване чрезъ операция. Това е наистина „гросартигъ“. Ако и това не е положителна наука, здраве му кажи.“ (Д-г Lieck)

„Химически чиста вода е споредъ мене хиляди пѣти полезна и абсолютно безвредна, отколкото хилядитѣ химикалии съ които лѣкарствената индустрия ежедневно „ошастливява“ човѣчеството“. (Д-ръ Ликъ). Но само това ли? Който прочете горнитѣ две книги ще намѣри стотици примѣри и

факти, които ясно говорятъ защо е това обезверяване въ медицинската наука. Тамъ ще видите дали само природолѣчителитѣ отричатъ тази наука, или, обществото, а сжщо и голѣма частъ отъ медицинския свѣтъ. Не е зле да прочете авторътъ и хубавата статия отъ единъ лѣкаръ „Таблетна медицина или природно лѣкуване“, а още и „наука и спекула“. Найсетне, нима колегата отрича, че цѣлата лѣкарствена наука се свежда до майсторлукъ за симптоматично потискане на болестнитѣ признаци? Нима си позволява той да приписва на лѣкарствата нѣкакво лѣчебно действие (съ малки изключения)? Ако да, нека ги посочи и обоснове научно. Единъ тукашенъ лѣкаръ, при разговоръ по поводъ моитѣ преследвания ми каза буквално следното: „Не мислете колега, че азъ съмъ много по на друго мнение отъ Васъ. Безсилнето на медицината азъ изпитахъ на собственото си дете и зная всичко много добре. Но какво да правимъ — толкова знаемъ това ще правимъ. Найсетне наука я рекли хората, трѣбва да пазимъ авторитета ѝ.“ Този колега не вѣрвамъ да отрече тѣзи свои думи.

Но колегата се сърди още на природолѣчителитѣ и затова, че „отричали“ хирургията. И тукъ повтарямъ, че да се отрича единъ цѣлъ браншъ отъ медицинската наука е абсурдъ, но да се критикуватъ неговитѣ недъзи е желателно и препоръчително. Подчертавамъ, че никой отъ лѣкаритѣ и професоритѣ на природното лѣкуване не отрича хирургията като наука. Но днескашния касаплъкъ, който отдавна загуби физиономията си на наука, естествено има своитѣ много врагове и изъ хирургическитѣ срѣди. Така напримѣръ известния хирургъ Иоханъ Хунтеръ казва: „Оперативната частъ на хирургията означава връщане на лѣчебното изкуство“. И добавя „дивака постига съ небивалъ трудъ това, което цивилизовия постига съ тактъ и умъ“. На друго мѣсто въ книгата си Д-ръ Ликъ казва: „Болки въ корема, дѣсно, долу — апандицитъ — операция. Апендикса излѣзе здравъ, болкитѣ били отъ старо задържани втвърдени изпражнения, или отъ нѣкоя мезентериална жлеза, или, найсетне, отъ подвиженъ апендиксъ. И това нѣкои наричатъ екзактна наука“. А д-ръ Жеровъ открито си признава, че положината отъ опериранитѣ за апандицитъ излизатъ съ здравъ апендиксъ. Но ние знаемъ, че операцията не е никакво лѣчебно сръдство и като така не може да лѣкува болеститѣ. Нейното поле на приложение си оставатъ пакъ злополукитѣ и изключителнитѣ случаи, когато ще ни се наложи да предпочитемъ по-малкото зло предъ по-голѣмото. Вѣрно е, че има случаи, кждето операцията се налага не само като едничкото надежно сръдство, но и като такава, която просто спасява живота. Но, че тази оперативна наука е дерайлирала отъ строгитѣ си научни релси и се прилага „пенкилеръ“, е фактъ едва ли успоримъ. И все пакъ, по стро-

го научни подбуди, поради дефекти, като неподходящо приложение, да играе толкова широка роля въ лѣчебното искусство, единъ познатъ професоръ се прозиква: „Време е вече медицината да стане вътрешна. Хирургията, на която се даде напоследък толкова преднина, где трѣбва и где не, да отстъпи на вътрешната медицина и ангажиранитѣ отъ нея болни да бѣдагъ предадени въ ръцетѣ на интерниста“. Съвсемъ не липсватъ и такива професори, — разбира се изъ срѣдитѣ на хирургитѣ, чийто интереси ще страдатъ въ такъвъ случай, които професори пъкъ викатъ тъкмо противното: „На хирургията трѣбва да се даде по голяма дѣлъ въ лѣчебното искусство, защото ножа е сигуренъ и не грѣши. Медицината трѣбва да стане възможно хирургическа“. Що за научни приценки, що за безпристрастие, що за „въ служба на страдащитѣ“ е това, единъ Господъ знае. И при това положение какво чудно има, че нѣкои, на, а мисловъ е недоволството и обезверяването въ тази частъ на медицинската наука? Или ако искаме да не бѣдемъ криво разбрани, не въ медицинската наука, а въ обезобразената наука. Защото чистата, истинска наука, никой не ще отрече. Единъ случай изъ моята практика:

— Бѣщага на единъ мой приятель страда отъ ракъ въ черния дробъ. Следъ лутания и церения попада въ ръцетѣ на единъ ученъ представител на хирургията. Естествено богатата плячка е единъ боленъ отъ ракъ и той е готовъ на невъзможни за него работи. Готовъ се оказалъ и хирурга. Състоянието на болния е било доста усложнено, съ тежки, широки поражения на черния дробъ. Съ сраствания съ стомахъ, черва, злъчка и т. н. Ерго, строго научно погледнато единъ неоперабелъ случай. Тоестъ, случай, при който науката казва, че не бива да се оперира, защото и операцията е безсмислена. Оперирание въпрѣки горнитѣ данни за сраствания, би означавало умишлено изнудване болни съ целъ материални облаги. Нещо неказуемо отъ законитѣ. Но операцията се предлага и направя. Пазарлъка остава на 6000 (шестъ хиляди лева) за операцията, извънъ разносикитѣ по клиниката и прочее. Само нѣколко дни следъ операцията болниятъ умира. Дали въобще е направена операция, или просто работата е останала само до лапаротомията, или, дали въобще т. н. операция не е била замислена още отначало (поради неоперабелността) като „пробна лапаротомия“ (пробно отваряне на корема), е въпросъ ясенъ само на хирурга. Разбира се съвсемъ не сж тѣзи случаи единични.

Но що е всичкото това. Дали шарлатания, или невежество? Не вѣрвамъ нито едното нито другото. Защото, всѣки знае, че едното и другото се намиратъ само въ природолѣчителитѣ. Тукъ естествено и безспорно е било само „чиста

наука“. Но макаръ и да е „наука“, отговорността е еднакво голѣма.

Ясно е значи, че опасенията и известното безверие въ хирургията е основателно. Но всѣка почти операция значи помалко или по-голѣмо осакатяване на тѣлото въ широка смисълъ на думата. Осакатяване е, защото отнема частъ отъ тѣлото, защото реже здравето, защото и всѣка сикатриса на кожата е вече осакатяване на сжщата — защото не принадлежи къмъ нормалната ѝ картина. Разбира се нѣма защо всѣко осакатяване да е голѣмо, видимо опасно и видимо вредно. Подчертавамъ обаче, че съ това не искамъ да отрека операциитѣ. Тѣхъ признаваме, но по всѣка вероятностъ въ единъ малакъ процентъ отъ това, което представляватъ днесъ. Обвинението, че операциитѣ се били отричали напълно е невѣрно и тенденциозно. Ясно е противъ коя хирургия сме.

Авторътъ хвърля друго обвинение къмъ природолѣчителитѣ — били противъ всѣкакви антисептични (дезинфекциращи) сръдства. Това не е вѣрно. Тѣзи нѣща той или ги измисля, или, ако ги взема като данни, то това е сторилъ изъ слухове, книги или подобни произлезли отъ противниците имъ, или отъ такива изъ древнитѣ тъмни епохи, когато и науката малко познаваше що е дезинфекция. Когато медицината е употребявала нѣкое антисептично сръдство, а сжщото не било прилагано отъ природолѣчителитѣ ѝ е било отричано, въ сжщото това време природолѣчителитѣ сж прилагали банитѣ съ лай кучка, чийто дезинфекционно сръдство тогава, или не е било познато на науката, или не е било признавано за достатъчно действащо. А днесъ знаемъ именно отъ науката, че чая отъ лай кучка е добро дезинфекционно сръдство. Берлински университетски професоръ се изразява въ своя трудъ така: „Лай кучката е едно отъ най-добритѣ сръдства за обеззаразяване“. Но ние знаемъ, че и въ народната медицина сж били употребявани още много чайове и отвари, всички отъ които днесъ се оказаха и признаха като дезинфекционни. Отъ тукъ следва, че дезинфекцията не само, че не е била отричана отъ природолѣчителитѣ, ами и отдавна, повече или помалко (съответно културния уровень на времето), прилагана. Но колегата забрави, че въ началото на книгата си на дълго и широко доказваше, че всичко въ медицинската наука е било открито отъ народнитѣ лѣчители!

Но има друго едно нѣщо: Има много таксувани като дезинфекционни сръдства, сетне се оказватъ като не такива. И докато науката прозрѣ тази истина, обвинява другитѣ въ непризнаване. Такъвъ е случаятъ съ солта. Физиологически разтворъ отъ солъ се смѣта и до днесъ като добро дезинфекционно сръдство. Неотдавна професоръ Златаревъ писа, че солта не е никакво дезинфекционно сръдство. Напротивъ съ нечис-

тотинтъ въ нея може да послужи като заразително. Значи не, че се отричатъ дезинфекциознитѣ сръдства, а има разногласие по въпроса, кое е такова и кое не е—още и кое е безвредно и кое все пакъ вредно. Нима колегата не знае, че има дезинфекциозни сръдства, които сж вредни особено когато кожата е наранена? Защо тогава му се вижда необикновено твърдението на природолѣчителитѣ, че тѣзи сръдства били вредни и отровни. Може най-сетне да има разлика въ степенъта на преценката, но принципа си остава единъ и веренъ, въпрѣки всичко. Но вредата на едно дезинфекциозно-сръдство не се заключава само въ това, че ще трови организма. Има такива които вредятъ въ този смисълъ, като го отравятъ (защото се резорбиратъ) но има и други овреждания. Единъ примѣръ отъ сегашно време, за да не е отъ тъмната епоха отъ която колегата привежда всички свои случаи: Отдавна, много отдавна се препорѣчваше и прилагаше мазането сливицитѣ при ангина съ йодъ. По сетне почна неговото разреждане, сигурно защото се оказва вреденъ въ концентрирана форма като йодова тинктура. А и днесъ още всѣки ще познава и вижда случаи, кждето не само на сама глава, ами и по препорѣжка на лѣкаря, мазането става съ йодъ или съ йодъ—глицеринъ. И ако нѣкой природолѣчитель се противопостави на това мазане, защото е вредно, веднага цѣла кампания щеше да се надигне противъ него обвинявайки го, че отричалъ науката. Но да видимъ какъ стои по точно въпроса днесъ съ това мазане. Да направимъ една анкета между страдащитѣ отъ ангина и лѣкувани не отъ шарлатани и невежи, ами отъ учени. Да си припомнимъ самитѣ ние съ какво ни е било мазано гърлото при ангина и най-сетне да отидемъ въ аптекитѣ и провѣримъ колко рецепти дневно се експедиратъ за йодъ, йодглицеринъ. Отъ всичкитѣ тѣзи проучвания, ще дойдемъ до заключението, че и днесъ не често, а почти всички случаи отъ ангина получаватъ мазане съ йодглицеринъ, или нѣкой другъ йодовъ препаратъ, па билъ той и специалитетъ. Значи това е фактъ, който всѣки моментъ може да се установи. Но напоследъкъ се появиха въ литературата предупреждения, да не се маже гърлото съ йодови препарати, защото било вредно. Не искаме да кажемъ, че е отровно защото се резорбира и отива въ кръвта и вреди. Това най-малко, макаръ, че имаме много случаи, при които само отъ мазане съ йодъ на различнитѣ тѣлесни части се появява йодово отравяне—особено т. н. болестъ йодбзедовъ. Вредата отъ това мазане е съвсемъ друга и то едва сега вече научно доказана и установена. „Шарлатанитѣ и невежитѣ“ отдавна сж противъ това мазане, наистина безъ да могатъ да докажатъ защо сж противъ. Не могатъ да се обосноватъ научно, знаятъ само хората, че е вредно, отровно и

т. н. Заради това тѣ се таксуватъ невежи. Науката сега си каза думата: Ние знаемъ, че сливицитѣ сж жлѣзи не съ глатка повърхность, ами съ прорѣзана отъ дълбоки бразди вънкашность. Значи тѣхната повърхность не се заключава само въ видимата отвънъ лигавица, а и въ тази нейна частъ, намираща се дълбоко врѣзана въ сливицитѣ покриваща повърхностьта на дълбокиѣ бразди. Трѣбва да подчертаемъ, че сливицитѣ не само пропускатъ инфекциозенъ материалъ отъ вънъ на вжтре, ами излжчватъ такъвъ отъ вжтре навънъ. Последното е случаятъ при заболѣвания (подробности въ книгата на д-ръ Рьодеръ „Die Mandeln und ihre aufgabe“.

Сега ние можемъ да мажемъ болнитѣ сливици съ йодовъ препаратъ. Съ това мазане се образува една тънка пергаментоподобна ципица, която ципица като захлупакъ добре прилепващъ, обвива цѣлитѣ сливици. Тази ципица се образува благодарение каутиризиращето действие на йода, колкото и слабо да е то, и става по здрава съ по-честото мазане. Какво имаме като резултатъ отъ това? Изкуствено образувания похлупакъ, първо не пропуска проникването на йода мазанъ по сетне, да проникне дълбоко и да върши приписаната му дезинфекциозна работа. Следователно, следващитѣ мазания ставатъ безпредметни, защото сж недействащи. Второ, което е най-вредното, пергаментния похлупакъ, пречи на излжчванитѣ токсини, бактерии, прочие, които се стрѣмятъ да напуснатъ тѣлото подъ напора на защитнитѣ му сили. Долу дълбоко лежащитѣ инфекциозенъ материалъ и прочие не могатъ да бждатъ изхвърлени навънъ, защото не могатъ да пробиятъ ципата. Тѣ напускатъ стремежа си да излизатъ навънъ и диятъ други пжтища, естествено на вжтре къмъ организма. Това е единъ обратенъ щромъ (течение) противно на нуждитѣ на организма и на неговитѣ стремежи да изхвърля навънъ — да излжчва. Какво стана: събранъ, на пжтъ за експедиция заразителенъ материалъ се капсулира отъ вънъ чрезъ мйзането и не му се позволява да бжде изхвърненъ отъ защитнитѣ сили на организма. Принуждава се връщането му и процирколирването му изъ цѣлото тѣло, докато намѣри други излжчителни органи или такива, които да го обезвредятъ. Какво може да стане, а и става, сега при това излишно обикаляне на маса отрови и бактерии изъ кръвта? Много ясно. Разсейване заразата изъ цѣлото тѣло и съответнитѣ усложнения (менингитъ, нефритъ, ревматизъмъ, сърдеченъ порокъ и прочие). И тъкмо за това сж последнитѣ предупреждения отъ учения свѣтъ противъ мазанията на гърлото. Природолѣчителитѣ даватъ гаргари съ отвара отъ лай кучка, съ лимонена вода и други такива, но въ никой случай не мазане съ йодъ. Защото на първитѣ липсва свойството да образуватъ тази каутиризационна обвивка и не вредятъ.

Но какво излезе отъ всичко това: науката препоръчва, пакъ науката предупреждава, пакъ науката забранява, а лѣкари мажатъ, лѣкари препоръчватъ, пакъ лѣкари забраняватъ и т. н. Кой е правия? Кога се казваше истината, кога заблудата, никой не е въ състояние да даде отговоръ. Това издава само „малко“ неположителност и колебливост на науката, но и противоречието между самата наука и практиката, респективно лѣкаря. Значи, обвинението на автора за нѣкакво отричане на обеззаразителнитѣ сръдства е първо неоснователно. Твърдението му (накъсо, съ две думи) за чудото, което вършатъ тѣзи сръдства и липсата на каквото и да е отравяне, напълно противоречатъ на действителната наука.

Независимо отъ гореказаното, представителитѣ на природното лѣкуване, а и природолѣчителитѣ, иматъ въ отбранителнитѣ сили на организма много по-голямъ вѣра отколкото всѣки медикъ. Отъ тукъ и по-малкия страхъ отъ инфекция и по-малкото увличане въ дезинфекции. Освенъ това влажнитѣ компреси, които природолѣчителитѣ сж прилагали, изтеглятъ и никога не позволяватъ нахлуването на инфекциозенъ материалъ въ организма. Модерниятъ представител на науката за природно лѣкуване, известниятъ Д-ръ Лааманъ, много ясно доказва способността на влажния компресъ да предпазва отъ инфектиране (в. *Natürliche Heilweise*).

По нататкъ авторъ се оплаква, че природолѣчителитѣ не признавали бактериологията когато споредъ него бактериитѣ били причинителитѣ на заразителнитѣ болести. На пръвъ погледъ това е наистина „некрасиво“ отъ страна на природолѣчителитѣ — да отрекатъ значението на прословутитѣ бактерии, които заблудиха човѣчеството и накараха щото на всѣка стѣпка да виждаме миражи отъ опасни и страшни бактерии. Пресилено е тѣхното отричане, но още по пресилено е тѣхното всеобщо признаване.

Д-ръ Станчевъ излѣзе преди известно време съ обширна статия съ цитати отъ разни професори. Тамъ той доста убедително изнесе, че туберкулознитѣ бацили били една „вариация“, така да се каже, на обикновенитѣ плесени. Ако това наистина е вѣрно, то цѣлата бактериология наистина ще падне съ главата надолу, а съ това и ще се провали цѣлата лѣчебна машинация. Ние не го твърдимъ, изнасяме го само за сведения. Нѣщо друго, д-ръ Ефремовъ, единъ доста известенъ общественикъ, чийто примеръ даже посочва и автора, недавна изнесе статии подъ заглавие „Туберкулозата отстъпва“. Труда е отъ чуждъ авторъ, превода неговъ. Тукъ, за голѣма изненада на колегата д-ръ Тодоровъ, който обаче не казва нито дума за това събитие, се твърди, че туберкулозата не е причинена отъ туберкулознитѣ бацили,

Бацилитъ били само продуктъ на природата, която прибѣгвала до тѣхната помощъ за борба съ болестъта.

Следъ това авторитъ споменава само съ по две думи, не достатъчни да уяснятъ тѣй обширната материя, че природолѣчителитъ били противъ ваксината, цероветъ, серумитъ и т. н. На това отговарямъ, че цѣлтъ свѣтъ е възстаналъ противъ прехвалването имъ и една следъ друга се провалиха. Научна литература има въ изобилие за интересующитъ се. Но ще каже той, че колко сж лѣкари на този лагеръ. Бѣха най-първо единици, по-сетне доста много, а сега сж почти половината медицински свѣтъ на новия фронтъ. Бунже следъ опита съ 600 деца, доказа, че противодифтирийната ваксинация дава по-голямъ смъртностъ отъ обикновени серумни инжекции. Вижда се ясно, че медицинския свѣтъ е организиранъ и дава отпоръ. Всичко друго е скриване истината.

Колкото се отнася до „големото благотворно действие на цероветъ“ нека колегата си помисли по този въпросъ. Благотворно действие не само, че никой не приписва на лѣкарствата, ами и всички автори като подчертаватъ симптоматичното имъ действие, осмняватъ, даже и отричатъ всѣко друго преимущество. Разбира се не малко „благотворно“ действие е да упоишъ единъ боленъ съ една спринцовка морфинъ, за да не чувствува мъката си, но за нѣкакво друго благотворно действие, ние за първи пжтъ чуваме.

Цитати изъ научна литература, мнения на професори и лѣкари относно вредата отъ разнитъ лѣкарства сме изнесли толкова много въ списанието си, че стаза излишно преповтарянето, или допълването ни съ нови доказателства. Ние знаемъ, че лѣкарствата сж раздѣлени на групи не по това за които болести иматъ благотворно действие, а по това, какви симптоматични действия оказватъ. Така напиримъръ никжде не ще четете тази група лѣкарства е за тифусъ, а тази за инфлуенца и т. н., но винаги се казва, че тази група лѣкарства е противотемпературни, тази упоителни, тази приспивателни, тази противодизарични и т. н. Тоестъ, предназначението на лѣкарствата е винаги да се справятъ съ разнитъ симптоми на болеститъ, но никога не сж насочени къмъ самитъ болести. Затова и въ всѣки учебникъ по медицината, професоръ преди да пристъпи къмъ изброяването на разнитъ приложими лѣкарства, казва: „Лѣкуването е чисто симптоматично, Противъ температурата употребяваме това лѣкарство, противъ безсънието онова, противъ болкитъ онова и т. н.“ И ако температурата е активъ на организма. Ако тя е оржие на организма за борба съ болестъта, какъ тогава може да се говори, че противотемпературното лѣкарство има благотворно действие. Нали знаемъ, че то потиска температурата, а това

е не само неблагоприятно, но и твърде вредно? Това се твърди и отъ самия азторъ, комуто оговаряме сега. А същото може да се каже за почти всичкитѣ лѣкарства, следователно всички падатъ подъ единъ и същъ знаменателъ. Вѣрно е, че има нѣколко и то само нѣколко лѣкарства, като хининъ при маларията, неосалварзанъ при сифилиса и други под б-бни, на които се преписва нанстина известно благотворно действие. Но нека не забравяме, че и тѣзи нѣколко такива, иматъ толкова отрицания отъ разнитѣ срѣди на медицинската наука. Затова не бива да възприемаме тѣхното действие като чиста монета и слѣпо ги гълтаме. Защото, ако ползата отъ тѣхъ не е още напълно оборена, то най-малкото е изъ основа разклатена и осъмнена отъ много автори. Същото може да се каже и за посечето сърдечни лѣкарства.

Д-г Silber въ „живакъ“ неосалварзанъ или прир. лѣкуване“ ни казва толкова много доказателства за масовото осъмняване на лѣкарствата при венерически болести, че всѣки би се осъмнилъ у тѣхъ. Кофеинозитѣ препарати, които сж употребявани десетилѣтия, а и днесъ се употребяватъ, намѣриха едвамъ сега своето уборване. Данни отъ клиниката на професоръ Раданичичъ събрани и изнесени отъ двамата лѣкари Д-ръ Госманнъ и Д-ръ Лусички ни показватъ не само, че сж не ефикасни, ами имъ липсва и каквото и да е действие върху сърдцето. Ами само за това ли лѣкарство. Малко ли сж отричащитѣ ги автори за стрифнонъ, за корамина и други? Мѣстото не позволява подробности, но нека спомена и твърдението на другъ медицински авторъ, който казва, че „хинина не лѣкува маларията, а само копира маларичнитѣ пристѣпи. Та казвамъ, за да не бѣда криво разбранъ, не искамъ да отрека напълно всички тѣзи изброени лѣкарства. При маларията ще дамъ хининъ, при сифилиса ще дамъ неосалварзанъ, при слабо сърдце ще дамъ кофеинови препарати. Но всичко това ще направя по редица странични съображения, но никога п ради вѣратата въ тѣхъ, че ще направятъ нѣщо съществено. Фактитѣ говорятъ доста усъмнително за тѣхъ и азъ не мога да си позволя тѣхното генерализиране. А следъ като имаме на лице толкова факти противъ „благотворното“ действие на лѣкарствата, защо ще се сърдимъ на нѣкого, че билъ ги отричалъ. Ами самитѣ ние лѣкаритѣ, въпрѣки че ги даваме по редица съображенъ я, не се ли съмняваме въ тѣхното действие? И това не признава ли всѣки единъ лѣкаръ при разговоръ „насаме“?

По-нататкъ, колегата се сърди особено на Куи Куне, че твърдѣлъ, какво употребяването на лѣкарствата сж причина щото днесъ да нѣма напълно здрави хора. Лиуи Куне е дюлгеринъ, естествено и изрази му ще е дюлгерски. Но ако

разровимъ новата литература, ще се натъкнемъ на такива твърдения вече отъ фактори въ Медицинската наука. Интересуващия се, нека прегледа издадената литература отъ д-ръ Виншъ — Берлинъ, д-ръ Зилберъ, д-ръ Граацъ, професоръ Шьоненбергеръ, професоръ Клайнъ, д-ръ Лааманъ и плеада други автори. Тамъ той ще види, че това твърдение не е само Кунево, а такова на медицинския свѣтъ, макаръ и не въ своята цѣлостъ. И ние твърдимъ, че масовото употрѣбяване на лѣкарствата поколения подредъ, иматъ важенъ дѣлъ въ израждането на човѣшкия родъ. Но нека види и литературата на софийския лѣкаръ Д-ръ Станчевъ.

„Школната медицина лѣкувала всѣка болестъ различно, а природното лѣкуване, лѣкувало не отдѣлния органъ, а цѣлия човѣкъ“ — така казва автора и го преписва като недостатъкъ на природолѣчението. На това не е нуженъ по-подробенъ отговоръ, освенъ да посочимъ на колегата, че медицинската наука отдавна напусна лѣкуването на отдѣлния органъ и въведе лѣкуването на болния организъмъ като цѣло (Allgemein Behandlung). Защото доказва се, че всички органи сж въ тѣсна връзка и, че лѣкуването на отдѣлна тѣлесна частъ безъ да се взема предвидъ цѣлото тѣло е надостатъчно лѣкуване. Така, че обстоятелството, какво природното лѣкуване не лѣкува отдѣлнитѣ заболѣли органи, а цѣлото тѣло — болния човѣкъ, съвсемъ не иде въ ущърбъ на метода, а напротивъ, като преимущество. То говори, че природолѣчението стои на по високо научно ниво отъ неговата школна медицина. И ако колегата и днесъ твърди, че трѣбва да се лѣкува отдѣлната болестъ и отдѣлния органъ, а не болния човѣкъ като цѣло, то това показва само, че е закѣснялъ и останалъ назадъ въ общия възходъ.

Вѣрно е, че медицинската наука учи, какво всѣка болестъ си има своята свойствена причина — това твърди и авторъ. Вѣрно е, че природолѣчението е на друго мнение. Тази наука твърди и доказва, че основната причина за всички болести е една и сжща. Всички останали причини, които школната медицина ни сочи, признава и природолѣчението съ тази само разлика, че тѣ сж за него не основни и единствени, а вторични и второстепенни. Така напримеръ, даденъ бацилъ предизвиква наистина дадена специфична болестъ, но този бацилъ въ никой случай не може да преизвика тази болестъ, ако да нѣмаше основната причина.

Че е нужна основна причина за да може даденъ вторична причина да предизвика кое да е заболяване е фактъ доказанъ до наситностъ отъ науката. Това не вѣрваме да отрече и нашия противникъ. Остава само единъ въпросъ откритъ — коя е основната причина и дали тя е различна за разнитѣ болести, или е една и сжща. Този е спорния въ-

просъ по който се и води научния споръ, или по-право, не се води даже и споръ, а се даватъ малко различни термини и дифиниции. Науката за природното лѣкуване твърди, че основната причина, която способствува, щото разнитъ вторични причини (бацили, простуди, нервирания и прочие) да могатъ да предизвикатъ истинско и присъщото имъ (на вторична причина) заболяване, е замърсяване на тѣлото. Луи Куне го нарича, по простому, вътрешно замърсяване, или облагане съ чужди вещества. Д-ръ Лааманъ и стоящитъ на неговия лагеръ представители на медицинската наука, го наричатъ дискразия, или дисхемия на тѣлеснитъ сокове и кръвъ. Пакъ терминъ на медицинската наука изразяващъ сжщото вътрешно замърсяване, сж терминитъ „конституционна аномалия“ и диатези. Хейгъ е създалъ цѣла наука отъ своята теория за единството на болеститъ въ която доказва, че основната причина на всички болести (основната, не вторична) е облагането на тѣлото съ пикочна киселина и нейнитъ съединения. Други автори твърдятъ и често повтарятъ пакъ сжщото облагане, само, че си служатъ съ терминитъ „натрупване на отпадаци отъ веществената обмѣна“ или аутоинтоксикация (самоотравяне). И още купъ доказателства и примѣри бихъ могаль да наведа, които се въртятъ все около едно и сжщо: предразположение, диспозиция, конституция, основна причина, интоксикация, самоотравяне, и какви ли не още въ тази смисълъ. И всичко това се твърди и сочи като основна причина, благодарение на която вторичнитъ причини могатъ да изиграятъ своята вторична и специфична роль — да дадатъ заболяване съ свойствена вънкашность и специфичность, затова и кръстени съ разни имена. Много естествено, че заболяването на единъ органъ ще даде друга вънкашна картина, отколкото заболяването на другъ органъ (напримѣръ бѣлия дробъ и сърдцето), но сжщността на болестния процесъ си остава единъ и сжщъ: отслабване, предразване, недостатъчно дразване, възпаление, оголеменение, намаление и т. н. И тъй, ние видѣхме че има една основна причина за всички болести. Безъ тази основна причина е невъзможно заболяване, въпрѣки наличностьта на страничитъ причини. Остава откритъ и споренъ въпроса, коя е тази основна причина, или като какво нещо да си я представимъ и обѣсимъ. Понеже всичко това не може да се вижда, пипа, бохдисва, мирише и пр., тоестъ не може да се материализира, е и трудно доказуемо по тѣзи пжтища и затова лесно отричано. Това ние наричаме материализирана наука и го смѣтаме като неджгъ спѣващъ развоя на истинската наука. Гореказанитъ теории за сжщността на основната причина на болеститъ бѣха твърде възприети до времето на Вирховъ. Последниятъ съ своята це-

луларна теория накара учения свѣтъ да отвърне погледъ отъ тѣхъ и ги насочи къмъ т. н. целуларна теория при която предметъ на внимание стана отдѣлната клетка. Така хуморалната (нашата) се заменя съ целуларната (тѣхната) теория за основната причина на заболяванията. По свичко изглежда, че и дветѣ ще играятъ роля, като аномализирани-тѣ сокове ще влекатъ аномализиране на клетките отъ тукъ на тъканите, на органите, на системите най-сетне на цѣлия организъмъ. Но нека спремъ по този въпросъ, защото сложността и отвлечеността му го правятъ неразгадаемъ на тѣсно мѣсто, съ малко думи. Отъ до тукъ казаното стана ясно, че твърдението на природолѣчителите за единството на болестите е не само вероятно, но е отдавна третирано отъ науката и днесъ е въпросъ на предстоящо научно решение.

Нѣкои примѣри: Подагратъ, а и всичките форми на ревматизма сж причинени отъ натрупването на пикочната киселина. Всичките тѣзи болести подобряватъ съ невѣроятна бързина, стига болния да се постави на постъ, суровоядене и усиление функциите на отлжчителните тѣлесни органи. Усиленото разтваряне на пикочната киселина и нейното излжчване усилюва и подобрието на болестта. Безъ това е невъзможно никакво подобриение на състоянието, освенъ симптоматично потушаване на признаците и задушаване на болестта (съ лѣкарства). Не е ли това доказателство, че вътрѣшното облагане съ пикочна киселина е причината за горните болести и лѣкуването имъ не може да иска друго, освенъ намаляване нейното образуване (съ поста и суровояденето) и усиление на нейното излжчване (съ разните приложения на природолѣчението)? Това не е ли единство на тѣзи нѣколко болести и единство на основния лѣчебенъ принципъ? Да и пакъ да.

Мигрената, е друга болестъ като горните, при които медицинската наука е буквално безсилна да я лѣкува. По Хейгъ, причината и тукъ е вътрешно облагане, замърсяване. Сжщиятъ начинъ на лѣкуване: Намаляване образуването на пикочната киселина, намаляване натрупването на чужди за организма отпадаци отъ веществената обмяна, премахване аутоинтоксикацията, плюсъ усиление излжчването на гореказаните токсини, отпадаци и прочие, водятъ неминуемо къмъ подобриение, респективно оздравяване. Ето пакъ единна основна причина и единенъ основенъ лѣчебенъ принципъ. Сега къмъ това единство на болестта може да имаме вторични причини, като инфекции и пр. Тѣзи вторични причини ще дадатъ особена физиономия въ една или друга смисълъ и насока, но основата е една. И колко още болести бихме привели, всичките отъ които иматъ единствена

причина и подлежатъ на единъ лѣчебенъ принципъ.

По нататъкъ авторътъ казва, че природолѣчителитѣ не преглеждали болния и отричали нуждата отъ щателенъ прегледъ. Природолѣчителитѣ въ първобитната си форма може да сж отричали това, защото не сж го разбирали и защото сж постигали резултати и безъ него, които ги славѣли и безъ това. Тѣ сж отричали може би не прегледа като таквъ, а многото излишни машинации, фокуси и тѣмъ подобни, които се правятъ и днесъ отъ много представители съ странна целъ за фасонъ, за важностъ и т. н. Това мислимъ да не е чуждо на автора. Въ статията на д-ръ Койчевъ въ в. „Миръ“ „кризата въ медицината“, сж ясно отречени извѣртанята Ervin Lieck писа много по този въпросъ. Лѣкаря на природното лѣкуване следъ констатацията на сърдечната грешка ще прослѣди кожата, начина на живѣне, храната, изпращанията и въобще всичко що олицетворява жизнената машина на болния. Ние даже по Д-ръ Зигфридъ Мйолеръ правимъ и пробенъ режимъ съ който искаме да проверимъ степенъта на облагането, а отъ тукъ да изведемъ поука за начина по който ще следва пречистването. Ние представителитѣ на науката за природолѣчението (физиотерапията), не само не отричаме прегледа, но го използваме най рационално. Следователно нѣма какво да бждемъ обвинявани въ противното поради това, че въ нѣкоя си тъмна епоха нѣкои си народни лѣчители не го признавали. Па и тогавашното преглеждане ще да е било сигурно много „фокусъ-покусъ“ и може би основателно осмивано. Ами ирисовата диагноза що е?

Който се интересува отъ подробности по този въпросъ ще намѣ и въ книгитѣ на Д-ръ Ервинъ Ликъ — „Лѣкарътъ и неговото призвание“ и „чудото въ лѣчебното изкуство“. Този авторъ, съ свѣтвна известностъ, ни дава ясна картина за действителността и теорията. Съ смета маска, той казва великата истина, която рано, или късно ще блесне.

Най-сетне нека кажемъ нѣколко думи за нападкитѣ, които природолѣчителитѣ биле отправяли къмъ лѣкаритѣ, което сърди автора. Че лѣкаритѣ намиратъ упрѣци отъ природолѣчителитѣ и биватъ обвинявани въ недобросъвестностъ, въ шарлатания, въ спекула и тѣмъ подобни, е толкова обикновено за времето си, колкото е истина и сега. Какво чудно има въ това, че две съсловия, чийто интереси се приплитатъ, да се „ядатъ“ едно друго. Нима лѣкаритѣ могатъ да наричатъ тогавашнитѣ природолѣчители шарлатани, неукни спекуланти и т. н., а сжщото това време нападнатитѣ да нѣматъ правото да отговарятъ съ това, съ което могатъ. Но нека се запитае само тогава и само отъ природолѣчителитѣ ли се отправятъ упрѣци къмъ лѣкаритѣ. Нима днесъ нѣма повече даже и отъ тогава. Нека да направимъ една ан.

кета между страдащитѣ и имали работа съ лѣкаритѣ. Вѣрва ли читателя, че половината отъ тѣхъ нѣма да се оплачатъ пакъ отъ лѣкаритѣ. Нима малко сж писанията изъ пресата чрезъ които писания се публично обвинява не единични лѣкари, а цѣлото съсловие въ „незнание“, недобросъвестностъ, „спекула“ и тѣмъ подобни? Нима това е ново за автора, та толкова болезнено чувствува обвиненията отъ страна на тогавашнитѣ природолѣчителитѣ? Днесъ имаме нѣщо по-страшно даже. Не само обществото и природолѣчителитѣ обвиняватъ лѣкаритѣ. Ами самитѣ лѣкари вече се публично хулятъ и ядатъ. По-нататкъ автора се сърди, че привърженицитѣ на природното лѣкуване казвали, какво, писането на рецептитѣ било просто комедия. Ние ще се въздържимъ да се произнесемъ по този въпросъ. Осмивяваме само стойността на това писане, което и твърде енергично можемъ да обосновемъ. Ще подчертая само, че единъ медицински капацитетъ казва: „Тамъ кждето започне писането на рецептата, престава истинското лѣкуване“. А че лѣкарятъ често пише рецепта и дава на болния само за да му даде нѣщо, мисля, че никой лѣкаръ не ще отрече. Напротивъ, само затова и съ това се оправдава писането на лѣкарствата въ много случаи.

Накрай обръщаме вниманието на колегата, че природолѣчителитѣ не образуватъ никаква викаща маса противъ научната медицина. Има свѣтовно движение на чело на което сж застанали плеада лѣкари професори, самостоятелни учени не причислени на заплата къмъ никоя химическа фабрика. Това движение работи строго научно, бори се за реформиране на лѣчебното изкуство, освобождаване на медицинската наука отъ опекуството на лѣкарствения капиталъ. Това движение иска и посочва разграничението между истинската наука и заблудитѣ. То казва, че не всичко което се хвърля въ коша на науката е чиста наука. Трѣбва да се отдѣли плевела отъ чистото зърно. Не само, че не се борятъ противъ научната медицина, ами напротивъ, претендиратъ да представляватъ пречистената безъ бурени медицинска наука. А че това е тѣй, проличава отъ факта, че официалнитѣ представители, чийто становище е облечено въ държавно признаване, все повече възприематъ принципитѣ на новото учение. А това едва ли нѣкой може да отрече. А и автора твърди, че всичко медицинската наука е взела отъ природолѣчението. Ами знае ли г. Дръ Тодоровъ, че Хитлеръ вече официално застава на фронта на природолѣчението противъ лѣкарствата? Той смѣта, че систематическото тровене на човѣчеството съ лѣкарство инжекции и пр. е виновно за изграждането на немския народъ. Споредъ него, расовата му хигиена не може да даде резултати, ако не въведе официално природолѣчебнитѣ методи. А знаете ли колега що значи всичко това?

Полезни рецепти

При бронхиалната астма

Най-доброто и сигурно лѣкуване за премахване на единъ асматиченъ припадѣкъ е нѣколкодневното гладуване съ почивка, причистване на червата и кожни процедури. Следъ тѣхъ идва вегетарианска храна, съ повече сурови продукти, умерено ядене и безъ бобови храни. Готварската солъ дразни лигавата ципа на въздушнитѣ трѣбици (бронхитѣ),

Кожата трѣбва да се четка, масира, нагрѣва съ кварцова ламба и други под. Сливицити трѣбва да се лѣкуватъ по методата на Рюдеръ, да се изсмукватъ за да се усили лимфатичното движение.

Психическото лѣчение допълва физикално-диетичното. Въ тежки случаи трѣбва да се прекара едно методично лѣкуване съ гладъ, което дава много добри резултати — пречиства организма отъ всички утайки и отрови, които биха могли да действуватъ за предизвикване астмата.

(Изъ Naturärztliche Rundschau)

Месецъ мартъ е агитационенъ.

Подканваме всички истински прогледали наши последователи и симпатизиращи, да направятъ всичко възможно, щото презъ този месецъ

Да запишатъ нови абонати.

За достъпностъ, списанието ще се отстъпи за 60 лева до първи априлъ. Презъ мартъ редактора ни г. Д-ръ Кирилъ Йордановъ ще обходи центроветѣ, кждето отдавна е поканенъ, ще изнесе подходящи сказки. Съ това ще се събуди интереса срѣдъ обществото и ще спечелимъ годнитѣ за спечелване за хубавото ни дѣло.

Нека най-късно до края на февруари всички желящи изнасянето на сказки да се обадятъ. Намирашитѣ се на пътя на пътуването центрове, ще посетимъ. Ще имаме предвидъ предимно централната, балканската и русенската линии.

Съидейници, на работа за масови резултати! Нека мартъ бѣде нашия най-голямъ празникъ! Къмъ две коли Природенъ лѣкаръ! Къмъ масова просвета на пробудената ни младежъ!

Проявилитѣ се ще отличимъ.

РЕДАКЦИЯТА

Премията — лѣкуване съ постъ

пращаме на ппатилитѣ абонати съ настоящата книжка шеста. Молимъ неиздѣлжилитѣ да се отчетатъ въ най-скоро време, за да бжде пратена и тѣмъ съ следната книжка 7-ма.

Квитанции по пощата ще пратимъ на неиздѣлженитѣ абонати следъ първи Априлъ. До тогава молимъ да се издѣлжатъ поне повечето, за да не правимъ разноски по пощата. Независимо отъ това, че на тѣзи неиздѣлжили се на право, нѣма да дадемъ премията поради това, че тя отива по разноски. До сега предупреждавахме но правихме отстъпки. Тази година решено е да не имъ се дава премия.

*

Нека добритѣ ни приятели не ни пречатъ, а се редовно отчетатъ най-късно до първи Мартъ --- за да не имъ изготвяме презъ Мартъ описи за пощата, които ще пратимъ на първи Априлъ.

МОДНИ ЖУРНАЛИ

Дами и госпожици

Ржкодѣлниягъ магазинъ

== „Мосачо“ ==

ул. „Царъ Борисъ“ 17, до аптека Ф. Георгиевъ се **откри**. По този случай продава всичко съ чувствително намалени цени. Пристигнаха най-модернитѣ копчета за палта и гарни. Ластиси за корсети и голѣмъ изборъ дантели.

Посетете и се увѣрете!

На клиентитѣ давамъ журналы на бесплатно домашно употребление

МОДНИ ЖУРНАЛИ

До _____

гр. _____

Пълна книга по природно лѣкуване
ще имате като си доставите бозия

НАРЪЧНИКЪ

по ПРИРОДНО ЛѢКУВАНЕ

отъ П. Димковъ подъ редакцията на Д-ръ К. Йордановъ

Дветѣ части сж вече излѣзли и струватъ заедно 85 лв. съ пощенски разноски за прелоржчано пращане. Другитѣ две части очакваме скоро да излѣзатъ. Книгитѣ сж обемиста — 600 страници и струватъ по отдѣлно — 60 лв. едната. ДОСТАВЯТЪ СЕ въ предплата отъ редакцията ни — Варна.

Нака не остане нито единъ съидейникъ безъ тази книга!

БОЗАТА! БОЗАТА!

на ЦВѢТКО

ул. „Царь Борисъ“ — Варна, е ненадмината до сега
Въ подкрепа на въздържателнитѣ движения, въ духа на науката за природно лѣкуване, по законитѣ на науката за растително хранене

Цвѣтко се е ангажиралъ да даде отлична боза

и да нанесе последния ударъ на спиртепиенето.

Чистото просо отъ което се приготвя цвѣтковата боза научно доказано е, че е отлична

храна и лѣкарство

Затова да пиемъ боза при Цвѣтко Ангеловъ.